

MEMORIAL
General Marii Wittek

fot. drzew prasow.

LWP

† 1994

Kpt. **HANIN Ryszarda**

15 V 1943

1516/MSK

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI 1516/WSK**

HANIN

Ryszarda

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora ✓

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 2

VI. Fotografie ✓ 206 - 1/3

i/3. Inne materiały dokumentacyjne dot. relatora.

- Koło Kombatantek i i II Armii WP (...) Kwestionariusz. Druk / nisz z odręcznymi dopiskami. Data wypełnienia stycznia 1981r. Oryginał (Należy mieć kwestionariusz dwa egzemplarze przesłane, składowane w II. K. 1, s. 1-2.

Ryszarda Hanin

Odeszła aktorka, która przyciągała do teatru i kina, jakże chętnie i serdecznie goszczona była w domach, gdy występowała w radiu i telewizji. Należała do grona naszych „bliskich znajomych”. Wzruszała, poruszała. Zapadały w pamięć wszystkie jej role. I te pierwszoplanowe, i te epizodyczne, jakże pieczołowicie odtwarzane.

Choć studia aktorskie ukończyła w 1947 r., debiutowała Anielą w „Ślubach panieńskich”, jeszcze na scenie frontowego teatru i Armii WP, którego była współtwórczynią. Potem wcielała się w różne postacie — nie tylko kobiet „które nie znalazły szczęścia na tej Ziemi”. Jakże inną była w niezapomnianym filmie „Ostatni etap” Wandy Jakubowskiej i w „Seksmisji” Juliusza Machulskiego.

Promieniała nie spotykany na

scenie ciepłem. Może stąd każda rola, w której występowała jako matka stawiała się jej wielkim sukcesem. Podobnym do tego, jakim był jej ostatni monodram „Przyjechała Żydówka”, przynoszący światową sławę.

Swą bogatą osobowość realizowała nie tylko mnogością środków aktorskiego wyrazu. Również jako reżyser, pedagog, profesor warszawskiej PWST, poetka.

W jednym ze swych ostatnich wywiadów — udzielonym „Gazecie Lubuskiej” w sierpniu ub.r. — powiedziała, że zawsze swe zwycięstwo w teatrze odczuwała nie po oklaskach, gdy zapadała kurtyna, ale po ciszy towarzyszącej jej grze. Taka była i taką zapamiętamy. Całe życie stroniła od gwiazdorstwa — bez wątplenia była gwiazdą.

Ryszarda Hanin nie żyje

Wieczorem 1 stycznia w Świdrze pod Warszawą zmarła jedna z najwybitniejszych polskich aktorek Ryszarda Hanin.

Była ciężko chora, ale niemal do ostatnich chwil występowała na deskach teatru, m.in. w „Metamorfozach” Owidiusza w Dramatycznym. Za ostatnią dużą rolę filmową w „Jeszcze tylko ten las” Jana Łomnickiego otrzymała na festiwalu w Gdańsku w 1992 r. nagrodę dla najlepszego aktora.

KOŁO KOMBATANTEK I i II ARMII WP
przy Zarządzie Warszawskim Ligi Kobiet

Klasyfikacja: Kiem Zawodowym "Budowlani" i
Szekcji Krajowa Budowlana
NSZZ "Solidarność" zaprosila
związkowców do międzyresorto-
wego zespołu, który ma ustalić
jednolite zasady kredytowania bu-
dział. Rozjaśnienie nie powinno jednak
dopatrywać się w tym jakiegos za-
grożenia dla swoich interesów.
Możemy pozostać i pozostaniemy
zaznaczymy.

Domanta
1-1-1991
Domany

KWESTIA

Imię i nazwisko Ryszarda HANIN		ewent. pseudonim	
Imiona rodziców Józef, Katarzyna <i>Devesienisz</i>		nazwisko panięskie HANIN	
Miejsce urodzenia (miejscowość, wojew.) Lwów		data urodzenia 30.08.1919	
Adres: Warszawa, ul.		tel. Nr 110-560	
Miejsce pracy (ewent. rodzaj renty, emerytury) Teatr Dramatyczny		aktorka	
(miejscowość)	(nazwa zakładu pracy)	(stanowisko)	tel. służb.
Przynależność partyjna: bezpartyjna		Wykształcenie (ogólne, specjalne) wyższe	
Przynależność do organizacji społecznych: ZBOWiD tak		Pełniona funkcja członek	
Inne organizacje Fundus Józefowski - P. Dzieci		członek	
Służba wojskowa od 15.V.43. do		Obecny stopień wojskowy kpt. rez.	
Nazwa jednostki wojskowej: 1. 15.V.1943 Teatr I. Dywizji im. T. Kościuszki od do		funkcja	
2. od do		funkcja	
3. od do		funkcja	
nie			
Udział w walkach: (wymienić miejscowości lub operacje wojenne)			
nie			
Czy była ranna lub kontuzjowana (gdzie i kiedy):			
Dokumenty potwierdzające przebieg służby wojskowej:		książeczka oficera rezerwy wydana przez WKR - Warszawa - Miasto	
		(rodzaj dokumentu) (przez kogo wydany)	

24/5-3

1/3-2

Posiadane odznaczenia wojskowe i cywilne:

1. Rodzaj odznaczenia

2. Data nadania

3. Za jakie zasługi

Złoty Krzyż Zasługi

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

Sztandar Pracy II Klasy

Odznaka Zasłużony Nauczyciel

Zł. Ods. Hanin „Za zasługi dla W. wy. RN m/s Warsz. L. m. 41067 6-06-88-

Dodatkowe dane o udziale w walkach, pracy społecznej i inne:

Kpt. rezerwy profesor Ryszarda Hanin w latach wojny jako młoda aktorka występowała na estradach organizowanych w jednostkach wojskowych na froncie i bliskim zapleczu frontowym. Piosenką i humorem podnosiła na duchu zmęczonych żołnierzy, krzepiła ich wolę walki, wzmacniała patriotyzm. Po zakończeniu wojny kończy studia teatralne, jest profesorem Wyższej Szkoły Teatralnej - cały czas utrzymuje ścisły kontakt z Kołem Kombatantek I i II Armii W.P. - Za Jej pośrednictwem aktorki scen warszawskich często uświetniają spotkania Kombatantek z okazji rocznic wojskowych czy innych świąt państwowych.

Adnotacje Zarządu Koła:

Data wypełnienia kwestionariusza: Warszawa, dnia styczeń 1981 roku.

II. Materiały uzupełniające relację:

- "Ryszarda Hanin - Wspomnienie, W pięćdziesiątą rocznicę śmierci"
Artykuł w "Gazecie Stołecznej" z 15. 01. 1999r. Autor. W. Sadony
Originalny wycinek z gazety. Fotografia. K. 1, s. 1.
- Wycinek prasowy "Ryszarda Hanin"
- -"- -"- "Ryszarda Hanin nie żyje" - Oba w/w
wycinki przyklejone do Kwestionariusza (I/3). K. 2, s. 2-3.
- Nekrolog Ryszardy Hanin zmarłej 1. 01. 1994r. Wycinek
z gazety (?). K. 1, s. 4.

T. 1516 / WSK.

T A S T O Ł E C Z N A z 15.01.99 13
N E K R O L O G I

LWP

Ryszarda Hanin

WSPOMNIENIE. W piątą rocznicę śmierci

Rysię Hanin poznałem w 1949 r. Zjechała do Warszawy z Leonem Schillem, który objął dyrekcję Teatru Polskiego. Rozpoczęliśmy próby z „Na dnie” Gorkiego. Rysia grała Nastkę. Wielką, piekielnie trudną rolę prostytutki. Była genialna. I to na początku kariery! Nie widziałem już nigdy tak zagranej roli, choć „Na dnie” oglądałem parę razy w życiu.

W czasie wojny Ryszarda Hanin znalazła się w Związku Radzieckim. Kiedy zaczęło się tworzyć Wojsko Polskie, zgłosiła się na ochotnika i została przyjęta do I Dywizji im. Kościuszki. Na polecenie gen. Berlinga powstał teatr frontowy, w którym występowała. I tak się zaczęło. Grała Anielę w „Ślubach panińskich” dla wojska aż do Lublina, gdzie powstał Teatr Wojska Polskiego pod kierownictwem Władysława Krasnowieckiego. Pojawiło się sporo wybitnych aktorów z Jackiem Woszczerowiczem i Janem Krecznarem na czele, którzy przygotowali „Wesele”, a Rysia zagrała Pannę Młodą. Z Lublina wraz z teatrem przeniosła się do Łodzi.

Zdała egzamin eksternistyczny i występowała już jako zawodowa aktorka.

Grała wiele ról, które przyniosły Jej rozgłos i sławę zarówno w teatrze, filmie, jak i w telewizji. Bardzo często grywała role matek. Pamiętam Ją z Teatru Telewizji, gdzie grała w sztukach Brechta i Čapka. Była znakomitą matką w „Balladynie” i Panią Alwing w „Upiorach”, Alicją w „Play Strinberg” i znów matką w „Niespodziance”, Rollisonową w „Dziadach”, Enoną w „Fedrze”. Na scenie grała kobietę komisarza w „Tragedii optymistycznej” i matkę w „Ślubie” w Teatrze Dramatycznym.

Bywalcy teatralni pamiętają Ją ze znakomitych ról w sztukach Ionesco „Łysa śpiewaczka” i „Lekcja”, w których gościnnie występowała na scenie teatru Prezentacje, a także ze sztuki z Tadeuszem Łomnickim „Ja, Feuerbach” w Dramatycznym, gdzie z niewielkiej, prawie milczącej roli stworzyła kreację. Dzięki wielkiemu talentowi nawet z papierowej roli wydobywała „coś” – tak było np. w niedobrej

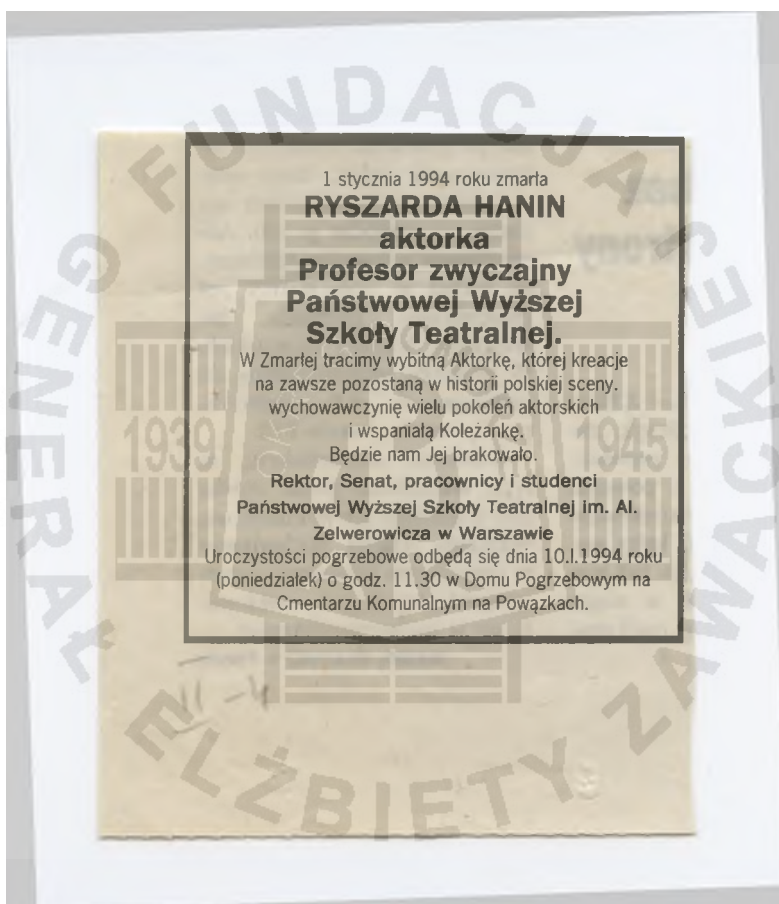
FILMOTeka N.GRÓDZKA

sztuce współczesnej „Dobry człowiek”, w której razem z Nią grałem. Wielkie osiągnięcia miała w filmie, zwłaszcza w ostatnim, jaki nakręciła „Jeszcze tylko ten las”, gdzie po raz kolejny udowodniła, jak wielką jest aktorką i jak silna jest Jej moc oddziaływania na widza. W 1976 r. grała w Starej Prochowni w „Wieczorze Trzech Króli” – wszystkie role grały kobiety, a Ona była wspaniałym Malvoliem, za którego zbierała co wieczór brawa.

Przez długie lata wykładała w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej im. Zelwerowicza. Wychowała wielu wspaniałych aktorów i przygotowała ich do zawodu. Ceniła Ją i szanowali. Potem zaczęła chorować. Spotykałem Ją czasem na Mokotowskiej. Zamienialiśmy ze sobą kilka słów. Była smutna, ale nie zwierzała się nigdy ze swoich problemów. Uśmiechała się jak zawsze zagadkowo.

Zmarła 1 stycznia 1994 r. Wiadomość ta przyszła nagle i nieoczekiwanie. Okryła żałobą całe środowisko.

WITOLD SADOWY

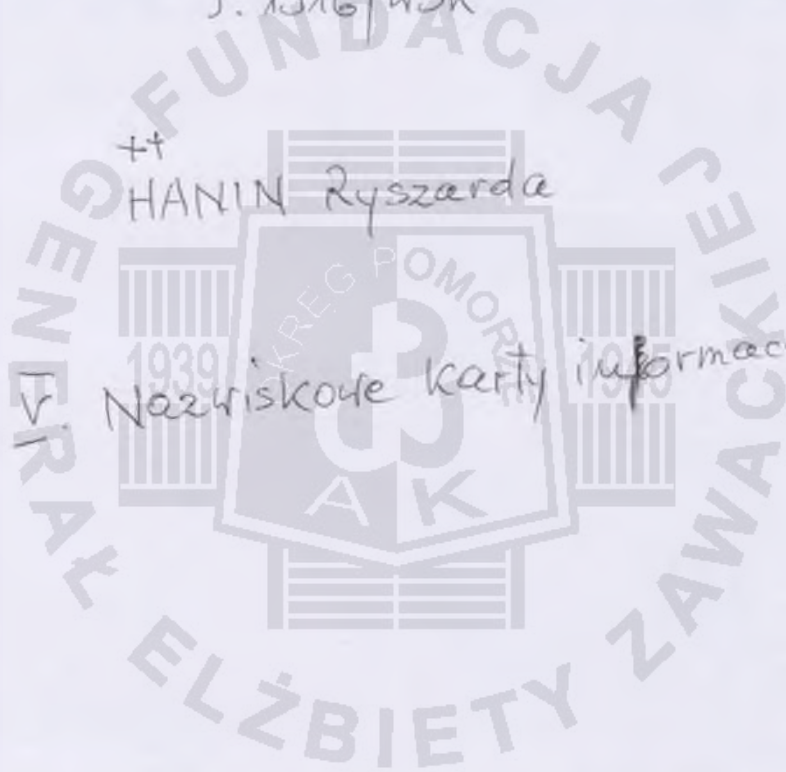
J. 1516/WSK

LWP

++

HANIN Ryszarda

Nazwiskowe karty informacyjne: 2

i

T. 1516/102

ZSRR-LWP

Kpt

++ HANIN Ryszarda

Zródło informacji:
kwestionariusz,
3 wycinki prasowe
/nekrologi/.

Złożono:

Archiwum Pomorskie AK
87-100 Toruń, ul. W. Garbary 2.

20/53
H.Piel./99

a

T. 1516/14k

ZSRR-LWP

Kpl.

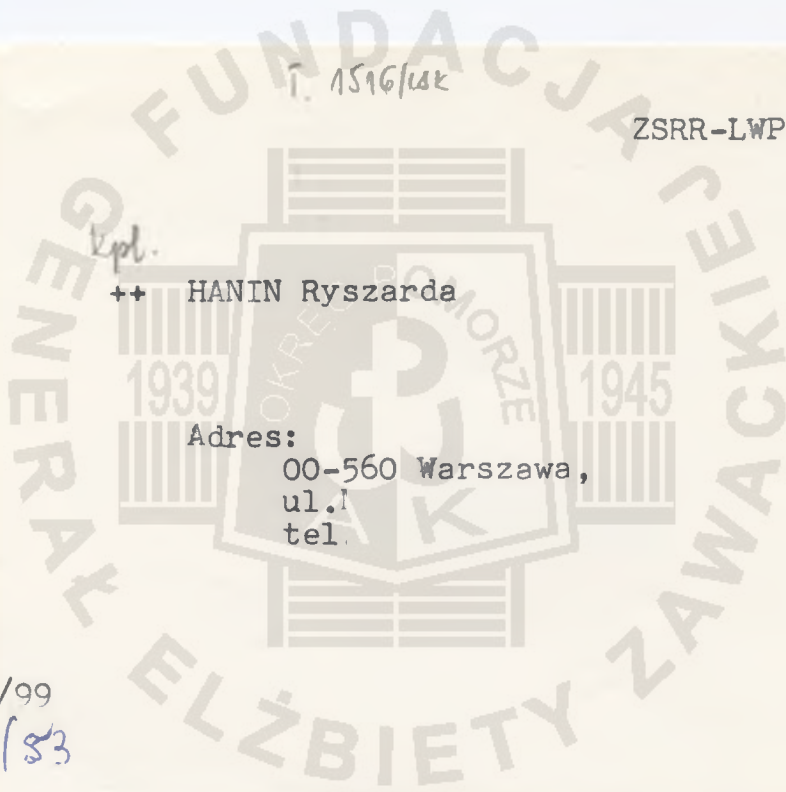
++ HANIN Ryszarda

Adres:

00-560 Warszawa,
ul. 1
tel.

h.Piel/99

zu 183

HANIN Ryszarda

